

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук

Кафедра біології та екології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Охорона природи та заповідна справа

Освітня програма: Середня освіта (Біологія)

Спеціальність 014.05: Середня освіта (Біологія)

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 3 від 15.10. 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Охорона природи та заповідна справа
Викладач (-і)	Шумська Надія Василівна
Контактний телефон і E-mail викладачів	- 097 562 4823 – shumskabotan@gmail.com
Формат дисципліни	Очний (<i>offline</i>)
Обсяг дисципліни	3 кредити, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Очні групові та онлайн-консультації
2. Анотація до курсу	
<p>Заповідна справа – це вибірковий курс, який вивчає теорію та практику заповідної справи в Україні, її міжнародний досвід.</p> <p>Студенти вивчають законодавство України, міжнародні конвенції та угоди у природоохоронному аспекті, глибше ознайомлюються з природно-заповідною мережею України та регіону, з принципами і методами побудови екомережі та її складовими елементами.</p> <p>Курс дозволяє сформувати розуміння студентами значення природно-заповідних територій та об'єктів, інших природоохоронних територій для вирішення проблем охорони довкілля та збалансованого розвитку регіонів.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета викладання курсу: формування у студентів системи знань та умінь у галузі природозаповідання.</p> <p>Основні завданнями вивчення курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ознайомлення студентів з теорією та практикою заповідної справи в Україні та інших державах світу. - Вивчення законодавства України та міжнародних конвенцій і угод у сфері охорони природоохоронних територій. - Глибше ознайомлення з природно-заповідною мережею України та Карпатського регіону. - Формування розуміння студентами значення природоохоронних територій для вирішення проблем охорони довкілля та сталого розвитку регіонів. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:</p> <p>знати :</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні поняття, терміни заповідної справи; - законодавство України у галузі заповідної справи; - порядок створення та оголошення природно-заповідних територій та об'єктів; - основні природно-заповідні території та об'єкти України й Карпатського регіону; - основних представників рослинного та тваринного світу регіону, занесених до Червоної книги України та приклади рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України; - основні міжнародні конвенції та угоди щодо природних територій особливої охорони; - принципи і методи побудови екомережі та її складові елементи. <p>вміти :</p> <ul style="list-style-type: none"> - підготувати та подати матеріали для оголошення природно-заповідних територій та об'єктів; - зображувати на картосхемах існуючі природно-заповідні території та об'єкти; - оцінити ступінь збереженості чи антропогенного впливу на заповідну територію; - використовувати закони України, міжнародні та загальноєвропейські нормативно-правові акти в галузі заповідної справи. 	

5. Організація навчання курсу						
Обсяг курсу						
Вид заняття			Загальна кількість годин			
лекції			16			
семінарські заняття / <u>практичні</u> / лабораторні			14			
самостійна робота			60			
Ознаки курсу						
Семестр	Спеціальність		Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
5-й	Середня освіта (Біологія)		3-й	вбірковий		
Тематика курсу						
Тема, план		Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Нормативно-правова база заповідної справи						
Тема 1. Вступ. Предмет та завдання дисципліни. Етапи розвитку заповідної справи		Лекція, практ. заняття	Заповідна справа в Україні: Навчальний посібник / за заг. ред. М.Д. Гродзинського, М.П. Стеценка. – Київ: Географіка, 2003. – 426 с.	1 год	5 балів	1 тиждень
Тема 2. Історія розвитку заповідної справи в Україні та в Івано-Франківській області.		Лекція, практ. заняття	Попович С.Ю. Природно-заповідна справа : Навчальний посібник. – К.: Арістей, 2007. – 480с.	2 год	5 балів	3 тиждень
Тема 3. Закони України у галузі природоохоронних територій		Лекція, практ. заняття	Закон України “Про природно-заповідний фонд України” (16.06.1992 р.) / Відомості Верховної Ради України, 1992.- № 34.	2 год	10 балів	5 тиждень
Тема 4. Порядок оголошення та створення природно-заповідних територій та об’єктів. Порядок використання природних ресурсів на території природно-заповідного фонду України		Лекція, практ. заняття		2 год	10 балів	7 тиждень
Змістовний модуль 2. Сучасна мережа природоохоронних територій України						
Тема 5. Категорії природно-заповідних територій та об’єктів в Україні.		Лекція, практ. заняття	Андрієнко Т.Л., Онищенко В.А. та ін. Система категорій природно-заповідного фонду України та питання її оптимізації. - К.: Фітосоціоцентр, 2001.	2 год	5 балів	9 тиждень
Тема 6. Класифікація територій особливої охорони МСОП		Лекція, практ. заняття	Природно-заповідні території та об’єкти Івано-Франківщини. - Івано-Франківськ: Таля, 2000.	2 год	5 балів	11 тиждень
Тема 7. Сучасна мережа природно-заповідного фонду України		Лекція, практ. заняття	Шеляг-Сосонко Ю.Р., Гродзинський М.Д., Романенко В.Д. Концепція, методи та критерії створення екомережі України. – Київ: Фітосоціоцентр, 2004. – 52 с.	2 год	5 балів	13 тиждень
Тема 8. Екологічні мережі		Лекція, практ. заняття		2 год	5 балів	15 тиждень
6. Система оцінювання курсу						
Загальна система		Оцінювання – це заключний етап навчальної діяльності студента,				

оцінювання курсу	<p>спрямований на визначення успішності навчання.</p> <p>Методи контролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Модульний контроль (контрольні роботи). 2. Поточний контроль здійснюється шляхом опитування/ тестування кожної теми теоретичного матеріалу, захисту лабораторних робіт та індивідуального завдання. 3. Залік. <p>Оцінка знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою:</p> <table border="1" data-bbox="518 421 1476 922"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2">Оцінка ECTS</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики</th> <th>для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td>A</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>80 – 89</td> <td>B</td> <td rowspan="2">добре</td> </tr> <tr> <td>70 – 79</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60 – 69</td> <td>D</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>50 – 59</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>26 – 49</td> <td>FX</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>0-25</td> <td>F</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table> <p>Оцінка з даного курсу виставляється як сума оцінок за модулі (100 балів). Оцінка за модуль визначається як сума середнього арифметичного із оцінок поточного контролю (максимально – 10 балів).</p> <p>Поточний контроль здійснюється шляхом опитування/ тестування по кожній темі теоретичного матеріалу, захисту лабораторних робіт, оцінювання виконання індивідуального завдання (проєкт, реферат, мультимедійна презентація, набір таблиць, препаратів, участь в олімпіаді тощо). При цьому враховуються відвідуваність занять, активність та креативність студента при виконанні кожного завдання. Поточне оцінювання проводиться за десятибальною шкалою, а в кінці вираховується середнє арифметичне з оцінок за всі види робіт. Максимальна кількість балів – 10.</p> <p>Підсумковий модульний контроль – комплексна контрольна робота – також оцінюється за десятибальною шкалою. Студентам дозволено перездавати тільки незадовільні оцінки. Позитивні оцінки виставляються тільки при успішному виконанні робіт і їх захисті. Повнота висвітлення матеріалу і кількість правильних відповідей повинні становити не менше 50% на 5 балів.</p>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	80 – 89	B	добре	70 – 79	C	60 – 69	D	задовільно	50 – 59	E	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою																									
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку																										
90 – 100	A	відмінно	зараховано																										
80 – 89	B	добре																											
70 – 79	C																												
60 – 69	D	задовільно																											
50 – 59	E																												
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																										
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																										
Вимоги до письмової роботи	<p>У письмовій роботі студент повинен продемонструвати уміння синтезувати теоретичні і практичні знання, отримані в межах одного змістового модуля. Під час підсумкового модульного завдання розглядаються контрольні питання, тести, лексичний мінімум, ситуаційні задачі, запропоновані у методичних розробках для студентів, здійснюється контроль практичних навиків і умінь за темами змістового модуля. Усі відповіді повинні бути подані чітко, грамотно, у заданій послідовності.</p>																												
Практичні заняття	<p>Практичні (лабораторні) роботи вимагають від студентів дотримання певних правил та техніки безпеки, прописаних у методичних рекомендаціях до даного виду робіт, що впливає на оцінювання їх виконання. При оцінюванні практичних робіт враховується: рівень теоретичної підготовки та виконання завдань для СРС, розуміння мети та завдання роботи, самостійність та акуратність виконання та оформлення роботи, якість отриманих результатів, заповнення таблиць, виконання малюнків тощо, логічність та грамотність зроблених висновків.</p>																												

Максимальна кількість балів за практичну роботу - 10.

7. Політика курсу

Організація навчального процесу здійснюється на основі кредитно-модульної системи відповідно до вимог Болонського процесу із застосуванням модульно-рейтингової системи оцінювання успішності студентів. Зараховуються бали, набрані при поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховується присутність студента на заняттях та його активність під час практичних робіт.

Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвочасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.

8. Рекомендована література

1. Заповідна справа в Україні: Навчальний посібник / за заг. ред. М.Д. Гродзинського, М.П. Стеценка. – Київ: Географіка, 2003. – 426 с.
2. Попович С.Ю. Природно-заповідна справа : Навчальний посібник. – К.: Арістей, 2007. – 480с.
3. Закон України “Про природно-заповідний фонд України” (16.06.1992 р.) / Відомості Верховної Ради України, 1992.- № 34.
4. Закон України “Про загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки / Урядовий кур’єр, 8.11.2000 р., № 207.
5. Андрієнко Т.Л., Онищенко В.А. та ін. Система категорій природно-заповідного фонду України та питання її оптимізації. - К.: Фітосоціоцентр, 2001.
6. Горб К.М. Теорія та практика організації територій особливої охорони. - Дніпропетровськ, 1998.
7. Природно-заповідні території та об’єкти Івано-Франківщини. - Івано-Франківськ: Таля, 2000.
8. Заповідники та національні парки України. - Київ, 1999.
9. Шеляг-Сосонко Ю.Р., Гродзинський М.Д., Романенко В.Д. Концепція, методи та критерії створення екомережі України. – Київ: Фітосоціоцентр, 2004. – 52 с.
10. Всеєвропейська стратегія збереження біологічного та ландшафтного різноманіття. - Київ: Авалон, 1998. – 126 с.

Викладач _____ (Н.В. Шумська)